

ERAF investīcijas profesionālajā izglītībā uzņem apgriezienus

53 profesionālās izglītības iestādes saņems 65,7 miljonus latu profesionālās izglītības kvalitātes, infrastruktūras un materiālā nodrošinājuma modernizācijai Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) aktivitātes „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” ietvaros.

Projektu īstenošanas gaitā renovēs profesionālās izglītības iestāžu ēkas un būves, kā arī modernizēs mācību aprīkojumu, būtiski uzlabojot kopējo infrastruktūru. Projekti nodrošinās nepieciešamos priekšnoteikumus mūsdienīgu sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanai mehānikas un metālapstrādes, enerģētikas, elektronikas un automātikas, transporta, būvniecības, kokapstrādes, lauksaimniecības, ķīmiskās rūpniecības, tūrisma, tekstilapstrādes, radošo industriju tematiskajās jomās, kā arī bibliotēku, dabas zinātņu kabinetu modernizācijai un izglītības iestāžu pielāgošanai

personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Paredzēts, ka projektu īstenošanas gaitā līdz 2013. gadam tiks būtiski uzlabota infrastruktūra 53 profesionālās izglītības iestādēs. Kurzemē atbalstu saņems 8 profesionālās izglītības iestādes, Latgalē – 11, Vidzemē – 9, Zemgalē – 6, savukārt Rīgā un tās reģionā – 19. Turklāt vismaz 10 profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūra būs pieejama personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Kopējā projektu īstenošanas summa ir 65 734 044 latu, tai skaitā ERAF līdzfinansējums – 56 773 938 latu un nacionālais publiskais līdzfinansējums – 8 960 106 latu.

Reģionos notiek profesionālās izglītības forumi

Septembrī IZM sadarbībā ar reģionālajiem ES struktūrfondu informācijas centriem organizē reģionālos profesionālās izglītības forumus „Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsts profesionālās izglītības modernizācijai”. Tie pulcē profesionālās izglītības iestāžu vadītājus un pedagogus, audzēkņus, dažādu nozaru speciālistus un pašvaldību pārstāvjus.

Foruma dalībnieki tiekas, lai dalītos pieredzē par ES struktūrfondu atbalstu un tā nodrošinātajām iespējām profesionālajā izglītībā, tajā skaitā par Reģionālās attīstības fonda veiktajiem un plānotajiem ieguldījumiem profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras modernizēšanā.

Forumu laikā ir iespēja uzziņāt par profesionālās izglītības iestāžu projektiem, to īstenošanas plānotajiem rezultātiem un ietekmi uz profesionālās izglītības kvalitāti, nozaru, reģionu un kopējo valsts tautsaimniecības attīstību. Forumu norisei līdzī var sekot arī interneta tiešraidēs.

Forumu norises vietas:

7. septembris – Jelgava, Jelgavas reģionālais Pieaugušo izglītības centrs

10. septembris – Valmiera, Vidzemes augstskola

13. septembris – Daugavpils, Daugavpils novada domes tautas un kultūras izglītības centrs

15. septembris – Liepāja, Liepājas Olimpiskais centrs

17. septembris – Rīga, Rīgas Amatniecības vidusskola

Plašāka informācija IZM mājaslapā: www.izm.gov.lv.

Par Eiropas naudu – Eiropas kvalitāti

prof. Tatjana Koķe
izglītības un
zinātnes ministre

Profesionālajā izglītībā ir sācies ļoti nozīmīgs attīstības posms – kvalitātes, meistarības un rezultātu laiks. Liekot lietā jau uzkrāto bagāto pieredzi, ieviešot jauninājumus un izmantojot Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu, **veidojam prestižu profesionālās izglītības sistēmu, kas nodrošinās augstu profesionālās izglītības kvalitāti atbilstoši ne tikai šī brīža, bet arī nākotnes darba tirgus prasībām un vajadzībām.** Iesāktais darbs ir strauji jāturpina jaunajā mācību gadā, neko no tā, ko var padarīt šodien, neatliekot uz rītu.

Paldies par jau paveikto! Lai arī nav viegli sākt kaut ko jaunu un nezināmu, nekļūdīšos teikdama, ka esam izdarījuši daudz profesionālās izglītības sakārtošanā tieši ar Eiropas Savienības struktūrfonda atbalstu – gan Eiropas Sociālā fonda, gan Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem. Katrā reģionā

ir mērķtiecīgi strādāts, lai vairotu profesionālās izglītības prestižu, palielinātu jauniešu interesi par profesionālo izglītību un sekmētu sistēmas kopējo attīstību, veicot izglītības iestāžu modernizāciju un optimālāka tīkla izveidi, mācību saturs pilnveidi un sadarbību ar darba devējiem.

Esmu pārliecināta, ka forums „Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsts profesionālās izglītības modernizācijai” vienkopus pulcējis visus profesionālās izglītības attīstībā ieinteresētos un ikvienam ir pieredze, ar ko dalīties, tāpat kā ikviens vēlas iegūt jaunu, pašu labāko pieredzi.

Pārlicību par mūsu valstī visatbilstošākās profesionālās izglītības sistēmas izveidi dod gan prāvais Eiropas struktūrfondu līdzekļu ieguldījums, gan arī Latvijas tautsaimniecības nozaru asociāciju apņemšanās vēl aktīvāk iesaistīties profesionālās izglītības pilnveidē. Arī Latvijas plānošanas reģionu Attīstības padomes ir ļoti nopietni iedzīlīnājušās profesionālās izglītības modernizācijā. Ar prieku jāatzīst, ka turpinās valsts, pašvaldību, darba devēju, uzņēmēju

sadarbība un savstarpējā „atvēršanās” kopīgam mērķim – mūsdienīgi sagatavotu un zinošu speciālistu ienākšanai darba tirgū. Noturīgas ilgtermiņa pārmaiņas citādi nav panākamas, kā vien strādājot kopā un ieguldot šajā procesā, nebaidos teikt, līdzvērtīgus spēkus, sadarbības partneriem citam citu papildinot un atbalstot. Paldies par vienotu, konstruktīvu pozicionēšanos kvalitatīvas un prestižas profesionālās izglītības sistēmas izveidē Latvijā!

Uzsāktās pārmaiņas virza uz izglītības iestāžu, darba devēju un darba ņēmēju nākotnes ieceru piepildīšanos. Nav šaubu, ka pienāks laiks, kad Latvijas profesionālā izglītība, kas ir sena un tradīcijām bagāta, kā arī iedzīvotāji, izslavētajam darba tikumam apvienojoties ar izcilām prasmēm, kļūst par paraugu un labās prakses piemēru tuvākiem un tālākiem kaimiņiem!

Vēlu, lai mums visiem kopā – Kurzemē, Vidzemē, Latgalē, Zemgalē un Rīgas reģionā – izdodas rast arvien jaunas iespējas profesionālās izglītības attīstībai ar ietekmi gan katras pašvaldības, gan visas valsts, gan Eiropas izaugsmei!

Lauma Sika
Izglītības un
zinātnes ministrijas
valsts sekretāra
vietniece
struktūrfondu
jautājumos:

Sabiedrībā nu jau pāris gadus plaši diskutējam par profesionālās izglītības attīstību un pievilcības atjaunošanu, meklējot profesionālās izglītības prestiža celšanai jaunus risinājumus.

Tradicionāli profesionālajā izglītībā studējošiem ir bijis lielāks finansiāls atbalsts aroda iegūšanas laikā, tāpēc esmu gandarīta, ka pirms pāris gadiem struktūrfondu plānošanas procesa laikā esam paredzējuši finansiālu atbalstu jauniešiem, kas mācās profesionālās izglītības iestādēs, kā arī ievērojamus līdzekļus profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras modernizēšanai.

Šī gada 13. jūlijā ir uzsākta līgumu parakstīšana par vairāk nekā 65 miljonu latu ES struktūrfondu

finansējuma ieguldīšanas uzsākšanu Latvijas profesionālās izglītības sistēmas pilnveidē un uzlabošanā. **Šie ir lielākie ES līdzekļi, kas ir mūsu profesionālās izglītības sistēmai piešķirti pēdējos gadu desmitos,** un tie ir saņemti ERAF aktivitātes „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” ietvaros. Līdz ar to ir objektīvs pamats, lai līdz 2013. gadam tiktu būtiski uzlabota infrastruktūra profesionālās izglītības iestādēs.

Projektu īstenošanas gaitā plānots modernizēt profesionālās izglītības iestāžu ēkas un būves, audzēkņu dienesta viesnīcas, kā arī iegādāties šodienas darba tirgus prasībām atbilstošu mācību aprīkojumu. Projekti nodrošinās nepieciešamos priekšnoteikumus mūsdienīgu sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanai mehānikas un metālapstrādes, enerģētikas, elektronikas un automātikas, tran-

sporta, būvniecības, kokapstrādes, lauksaimniecības, ķīmiskās rūpniecības, tūrisma, tekstilapstrādes, radošo industriju tematiskajās jomās. Tiks modernizētas arī bibliotēkas, dabaszinātņu kabineti un izglītības iestādes pielāgotas personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Tāpēc visai sabiedrībai un Latvijas tautsaimniecības atdzimšanai ir ļoti svarīgi, lai ERAF finansējums tiktu izlietots mērķtiecīgi, izvērtējot katras skolas attīstības iespējas gan novada, gan reģiona līmenī gadu desmitu tālā perspektīvā. Ceram uz profesionālu atbalstu projektu īstenošanā arī no tautsaimniecības nozaru puses, no lielākajiem darba devējiem katrā konkrētajā reģionā, jo tikai ar labu profesionālās izglītības pamatu, konkurētspējīgiem strādniekiem ir iedomājama arī nozares attīstība ilgtermiņā.

Jau izsenis, gadsimtu garumā, ir skaidrs, ka, izvēloties mācīties amatu, ejot profesionālās izglītības ceļu,

Kristīne Vāgnere
Izglītības un
zinātnes ministrijas
valsts sekretāra
vietniece
nozāres politikas
jautājumos:

Prioritāros uzdevumus profesionālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanā un profesionālās izglītības sistēmas pilnveidē IZM veic atbilstoši ES Lisabonas stratēģijas galvenajam mērķim – ES jākļūst par konkurētspējīgāko un dinamiskāko uz zināšanām balstīto ekonomiku pasaulē. Arī Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2007.–2013. gadam izglītība un zināšanas izvirzītas kā nozīmīgākais instruments tautsaimnieciskās izaugsmes un tehnoloģiskās izcilības sasniegšanai.

Pēdējā gada laikā ir veikts liels un nozīmīgs darbs profesionālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanā – izstrādātas un valdībā apstiprinātas Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādnes 2010. – 2015. gadam un uzsākta Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) aktivitāte „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmā īstenošanai”. Lielu ieguldījumu profesionālās izglītības iestāžu siltumenerģijas un apgais-

mojuma elektroenerģijas patēriņa samazināšanā sniegs izglītības iestāžu dalība Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektā „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās”.

Īstenojot pamatnostādnes izvirzītos uzdevumus, valstī tiks izveidots diferencēts, demogrāfiskajām tendencēm atbilstošs resursu un energoefektīvs profesionālās izglītības iestāžu tīkls. Gan reģionālā, gan nacionālā līmenī ir svarīgi nodrošināt iespēju apgūt profesionālās izglītības programmas, kuru piedāvājums atbilst nodarbinātības struktūrai un spēj ātri reaģēt uz darba tirgus pieprasījuma izmaiņām. Nozīmīga loma profesionālās izglītības kvalitātes un pieejamības nodrošināšanā būs reģionālajiem profesionālās izglītības kompetenču centriem, kas sniegs nepieciešamo metodisko atbalstu un kalpos kā jaunāko tehnoloģiju apguves vieta gan jauniešiem, gan pieaugušajiem.

Šobrīd tiek veikti arī nozīmīgi priekšdarbi profesionālās izglītības sistēmas pilnveidei gan saistībā ar nozaru kvalifikāciju sistēmas izveidi, gan ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanas un atzišanas sistēmas ieviešanu. ES dalībvalstīm ieteikts

īstenot pasākumus, lai no 2012. gada saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi pakāpeniski varētu ieviest un izmantot Eiropas kredītpunktu sistēmu profesionālajai izglītībai un apmācībai (ECVET). Latvijas profesionālās izglītības sistēmai tiek radīti nepieciešamie priekšnoteikumi ECVET ieviešanai, lai rezultātā iegūtu pievilcīgāku un prestižu profesionālās izglītības sistēmu, kas nodrošinās augstu profesionālās izglītības kvalitāti. Savukārt ERAF apakšaktivitātes „Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un profesionālās izglītības pārstrukturizācija” ietvaros plānota nozaru ekspertu padomju izveide un to darbības nodrošināšana, kompetenču un prasmju izpēte tautsaimniecības nozarēs izglītības pasūtījuma veikšanai, nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide, moduļu pieejas ieviešana profesionālās izglītības programmā izstrādē un citi pasākumi.

Balstoties uz nozaru kvalifikāciju sistēmu un profesionālās izglītības ilgtermiņa mērķiem, kā arī ņemot vērā uzsākto aktivitāšu aprobācijas rezultātus, **IZM sadarbībā ar partneriem līdz 2012. gada vasarai izstrādās jauno Profesionālās izglītības likumprojektu, kas ievieš būtiskas izmaiņas profesionālās izglītības sistēmā.**

jauniešu pamatmotivācija vienmēr ir bijusi ātrāk kļūt patstāvīgiem, ātrāk sevi nodrošināt ar iztikas līdzekļiem. Liels gandarījums, ka Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalstītajā aktivitātē „Sākotnējās profesionālās izglītības pievilcības veicināšana” pagājušajā gadā izdevās palielināt finansējumu, līdz ar to visiem profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem ir iespējams saņemt mērķstipendijas no 10 līdz 50 latiem mēnesī.

Domājot par tiem vidusskolu absolventiem, kuri neturpina izglītību augstskolās un profesionālo prasmju trūkuma dēļ nevar iekļauties darba tirgū, IZM paredzējusi īstenot projektu un šobrīd ir izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts ESF apakšaktivitātē „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmā īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai”. Plānots, ka projekta

ietvaros līdz 2013. gada decembrim, 2000 jauniešu vecumā līdz 25 gadiem bez profesionālās kvalifikācijas viena līdz pusotra gada laikā, apgūstot profesionālās izglītības iestādēs īstenotās apmācību programmas, iegūs otro vai trešo profesionālās kvalifikācijas līmeni. Tādējādi tiks nodrošināta profesionālās izglītības apguve atbilstoši pieprasījumam un novērsta sociālā atstumtība nepietiekamas izglītības un profesionālo prasmju dēļ.

Profesionālās izglītības iestāžu interese par iespējām iesaistīties šajā ESF projektā ir ļoti liela. Ņemot vērā IZM izveidoto un ar nozaru profesionālajām organizācijām un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomi saskaņoto atbalstāmo izglītības programmu sarakstu, kā arī ņemot vērā profesionālās izglītības iestādes pieredzi arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības

programmā īstenošanā, pēc MK noteikumu apstiprināšanas projektā tiks iesaistītas 17 profesionālās izglītības iestādes.

Vērojot kopējās izmaiņas profesionālajā izglītībā, aktuāls ir jautājums arī par pedagogiem. Izmantojot ES fondu līdzekļus, arodskolu pedagogiem tiek piedāvātas mērķstipendijas motivācijas paaugstināšanai, kā arī nodrošināta profesionālā pilnveide un kvalifikācijas celšana. Pagājušajā gadā aktivitātes “Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana” ietvaros esam izvērtējuši un apstiprinājuši projektus ar kopējo finansējumu 7,4 miljonu latu, šogad uzsākta projektu īstenošana. Latvijā tas ir līdz šim nebijis atbalsts tieši arodmeistaru un profesionālo skolu pedagogu kvalifikācijas celšanai un profesionālajai pilnveidei.

Struktūrfondu investīciju ieguldījums profesionālās izglītības attīstībā: nozaru asociāciju ekspertu viedokļi

Vitālijs Skrīvelis
Latvijas Ķīmijas
un farmācijas
uzņēmēju
asociācijas
valdes
priekšsēdētājs:

Ekonomikas ministrija ir definējusi prioritāros virzienus, kuru attīstībai Latvijā pievēršama īpaša uzmanība, tostarp ķīmija un farmācija, un tas nozīmē, ka šajās nozarēs jāinvestē arī profesionālajā izglītībā.

Nozares konkurētspējai nepieciešami dažādi speciālisti, kuru sagatavošana, piemēram, pirms 10 gadiem, nebija tik aktuāla. Ievērojami palielinājies pieprasījums pēc vidējā līmeņa speciālista – tehniķa analītiķa, jo šobrīd, lai apliecinātu preces vai produkta kvalitāti, tiek veikts ļoti nopietns darbs pielietoto izejvielu kontrolē, kā arī veiktas kvalitātes pārbaudes ražošanas procesa dažādās stadijās. Šīs prasības īpaši pastiprinājās, Latvijai iestājoties ES.

Liels atbalsts izglītībai ir ES struktūrfondu līdzekļi. Olaines Mehānikas un Tehnoloģijas koledža, ar kuru sadarbojamies jau vairāk nekā 10 gadu, ir saņēmusi ERAF finansējumu augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšanai un studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, bet neguva atbalstu ERAF aktivitātē, kas paredz modernizēt mācību aprīkojumu un uzlabot infrastruktūru profesionālās izglītības programmu īstenošanai. Šajā aktivitātē projektus īsteno Rīgas Valsts tehnikums, kurā audzēkņi apgūst ķīmijas tehniķa profesiju, līdz ar to farmācijas nozares uzņēmumi meklēs sadarbības iespējas jauno speciālistu sagatavošanā arī ar šo skolu.

ERAF projektu ietvaros paredzēts gan sakārtot skolu ēkas, gan iegādāties aparatūru. **Ražotājam ir nepieciešami speciālisti, kuri teorētiskās un praktiskās iemaņas ieguvuši, apgūstot mūsdienīgas aparatūras darbības principus,** tāpēc mūsu vēlējums būtu, lai skolas pirms mācību vai ražošanas iekārtu iegādes konsultētos ar vadošajiem nozaru speciālistiem, kuru uzņēmumos jaunieši iziet praksi

un ar lielu varbūtību atgriezīsies pēc kvalifikācijas iegūšanas, lai uzsāktu darba gaitas.

Ar nozares aktīvu iesaisti mums izdevies panākt, ka Olaines Mehānikas un Tehnoloģijas koledžas un Rīgas Valsts tehnikuma audzēkņiem ESF projekta ietvaros tiek nodrošinātas kvalitatīvas prakses vietas uzņēmumos un prakšu vadītājiem par viņu darbu tiek atlīdzināts. Ikdienā uzņēmumu speciālistiem praktiskantu apmācība ir jāveic papildus savam tiešajam darbam, tāpēc šis jautājums būtu sakārtojams valstiskā līmenī. Augstu vērtējam arī iespēju vidusskolu absolventiem, kuri neiestāties augstskolās, par ESF līdzekļiem profesionālās izglītības iestādēs mācīties īsa laika programmās un gada, pusotra gada laikā apgūt profesiju.

Jebkurā nozarē profesionālā izglītība ir liela vērtība, jo darba tirgū nepieciešami dažāda līmeņa speciālisti. Cilvēkresursu vadība – tā ir ilgtermiņa stratēģija, tāpēc mūsu nozare gatava iesaistīties visos procesos un sniegt atbalstu profesionālās izglītības prestiža paaugstināšanā, kas, protams, ir mūsu – uzņēmēju un valsts – kopīgs uzdevums.

Signe Bāliņa
Latvijas
Informācijas un
komunikācijas
tehnoloģijas
asociācijas
prezidente:

Analizējot Eiropas un pasaules labāko praksi, asociācija pozitīvi vērtē ES struktūrfondu līdzekļu piesaisti profesionālās izglītības iestāžu mācību aprīkojuma modernizācijai un infrastruktūras uzlabošanai.

Lai mācību process būtu mūsdienīgs, jābūt atbilstoši iekārtotām mācību telpām. Katram pasniedzējam klasē jābūt datoram un videoprojektoram vai interaktīvajai tāfeli, jo tādējādi tiks veicināta dažāda veida informācijas un mācību līdzekļu interaktīva izmantošana visos mācību priekšmetos. Tas savukārt nodrošinās uzskatāmību un palīdzēs audzēkņiem

labāk uztvert un saprast apgūstamo vielu, izmantojot konkrētus piemērus un grafiskos attēlus. Ieteicams arī bibliotēkās un mācību klasēs audzēkņus nodrošināt ar piekļuvi digitālajiem mācību līdzekļiem un interneta resursiem, centralizēti būtu jāveido interaktīvi mācību līdzekļi atbilstoši profesionālās izglītības iestāžu mācību programmām.

Atdeve no tehnoloģijām būs tikai tad, ja tiks izmantotas arī centralizētas informācijas sistēmas profesionālās izglītības iestāžu darba atbalstam, piemēram, profesionālās izglītības iestāžu portāls, kas nodrošinātu ar informāciju audzēkņus, pasniedzējus un ārējos lietotājus, vienota saziņas sistēma, kas nodrošinātu tiešsaistes ziņapmaiņu, dokumentu pārsūtīšanu, konferenču un telefonu tīkla pieslēgumu. Būtu nepieciešama arī audzēkņu vadības un uzskaites, kā arī vienota finanšu un resursu vadības sistēma.

Pozitīvi vērtējam profesionālās izglītības kompetenču centru izveides ideju, jo tādējādi būs iespējams nodrošināt vienādu mācību metodoloģiju un labākas mācību iespējas audzēkņiem. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarē šādi kompetenču centri tiek plānoti katrā reģionā.

Ilze Zuimača
Latvijas Pārtikas
uzņēmumu
federācijas projektu
vadītāja:

Federācijā ir apvienojušies uzņēmumi, kas aizņem vairāk nekā 60% no kopējā Latvijas pārtikas tirgus.

Visas federācijas izvirzītās prioritārās profesionālās izglītības iestādes – Rīgas Pārtikas ražotāju vidusskola, Valmieras Pārtikas ražotāju vidusskola un Rēzeknes Profesionālā vidusskola – ir saņēmušas ne tikai Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas, bet arī plānošanas reģionu atbalstu ERAF projektu īstenošanai. Būtiski, lai skolu apvienošanās procesā nozarei svarīgās izglītības programmas pastāvētu un attīstītos, neatkarīgi no izglītības iestādes statusa.

Nozīmīgs ir Pārtikas produktu ražošanas tehniķa profesijas standarta izstrādes darba grupā paveiktais 2008. gadā. Kopīgi ar izglītības iestādēm un uzņēmumiem tika izstrādāta jauna izglītības programma – pārtikas produktu ražošanas tehniķis. Ir radīta un nu jau trešo gadu veiksmīgi īstenota mūsdienu darba tirgum atbilstoša izglītības programma, kas spēj piesaistīt jauniešu interesi. Jau uzsākot jaunās programmas izstrādi, lielas cerības likām uz plānoto ES struktūrfondu finansējumu, kas ļaus būtiski uzlabot skolu materiāli tehnisko bāzi, padarot izglītības programmas vēl konkurētspējīgākas.

Nevar noliegt, ka jaunie cilvēki skolu bieži vien meklē „ar acīm”- kur ir labi iekārtoti kabineti, pievilcīga vide, mājīgi iekārtotas dienesta viesnīcas. Pateicoties ES struktūrfondu finansējumam, **profesionālās izglītības iestādes ne tikai satur, bet arī infrastruktūras ziņā kļūst līdzvērtīgas vispārējās izglītības iestādēm, mainot gadu gaitā iesīkstējušos stereotipus par profesionālo skolu vietu un lomu izglītības sistēmā un nodarbinātības veicināšanā.**

Vilnis Rantiņš

Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmumu asociācijas valdes priekšsēdētājs:

Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības nozarei izglītība definēta kā galvenā prioritāte, un mēs sadarbojamies ar visām profesionālās izglītības iestādēm, kurās sagatavo speciālistus šajās jomās. Nav iespējams konkurēt pasaules tirgū, ja nav sagatavots kvalificēts darbspēks.

Mūsu nozare ir Latvijas tautsaimniecības bāzes nozare, jo mehāniķi ir nepieciešami gan vieglajā rūpniecībā, gan kokapstrādē, gan pārtikas, medicīnas un citās jomās. Tāpēc šā novirziena speciālistu sagatavošanai jāpievērš ļoti nopietna uzmanība.

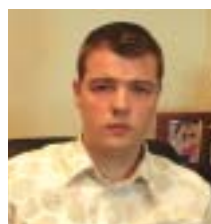
Par nepieciešamību modernizēt profesionālās izglītības iestāžu materiāli tehnisko bāzi runājam jau vis-

maz 5 gadus, un ERAF paredzētie līdzekļi ļauj cerēt, ka beidzot no runāšanas būs iespējams pāriet pie darbiem. Ticu, ka arī Latvija, līdzīgi kā Igaunija, kurai bija iespēja ātrāk saņemt ERAF līdzekļus, pēc dažiem gadiem varēs lepoties ar sakārtotām, modernām profesionālās izglītības iestādēm, uz kurām jaunieši nebūs jāpārlicina iet mācīties, bet kurās būs konkurss, lai iestātos.

Ikvienā profesionālajā skolā, kurā sagatavo speciālistus mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecībā, kvalifikācijas eksāmenu komisijās strādā mūsu nozares uzņēmumu inženiertehniskie darbinieki. Kopīgi ar skolām un IZM speciālistiem analizējam eksāmenu rezultātus, skolās organizējam arī paplašinātās Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmumu asociācijas valdes sēdes. **Ir ļoti svarīgi, lai starp izglītības politikas veidotājiem, uzņēmējiem un skolu pastāvētu tieša saikne un visas iesaistītās puses var kopīgi apspriest gan esošo situāciju, gan izteikt konstruktīvu kritiku un priekšlikumus nepieciešamajiem uzlabojumiem, izmaiņām izglītības programmās vai jauno speciālistu praktiskajā apmācībā.**

Asociācija piedalās ne tikai vietēja mēroga izstādēs, bet organizē braucienus arī uz starptautiskām izstādēm, kur var iepazīties ar jaunākajām iekārtām un tehnoloģijām. Vedam līdzī studentus un mācītājus gan no augstskolām, gan profesionālās izglītības iestādēm. Esam organizējuši apmācības pie mūsu vācu partneriem, izglītības jomā mums ir cieša sadarbība ar franču kolēģiem.

Manuprāt, šobrīd Latvijā profesionālā izglītība ir attīstības procesā, kas sola pozitīvas pārmaiņas.

Kristaps Klaušs

Latvijas Kokrūpniecības federācijas izpilddirektors:

Šobrīd profesionālās izglītības sistēmā notiekošie procesi ir sen gaidīti. Federācija jau vairākus gadus aktīvi cenšas atbalstīt profesionālo izglītību, piedalo-

ties gan nacionālo un reģionālo profesionālās izglītības padomju darbā, gan arī pašu spēkiem piesaistot ESF līdzekļus situācijas izpētei un priekšlikumu izstrādei nozares profesionālās izglītības uzlabošanai – ir īstenots projekts “Kvalificētu cilvēkresursu pieprasījuma analīze kokapstrādes nozarē: pašreizējā situācija un nākotnes prognozes 2006 – 2007”.

Pozitīvi vērtējams tas, ka ERAF finansējums tiks ieguldīts koncentrēti, veidojot spēcīgus izglītības centrus ar ilgtermiņā plānotu attīstību, nevis, kā tas bijis līdz šim, kad finansējums tika sadrumstalots atsevišķu programmu un skolu atbalstam, kas ne vienmēr tika saskaņots ar darba tirgus vajadzībām.

Vienlaikus ar investīcijām infrastruktūrā strauji jāveic pārmaiņas mācību programmās. Profesionālajām skolām jāspēj nodrošināt labas pamatzināšanas un profesionālās un metodiskās pamatprasmes, savukārt jaunāko tehnoloģiju apguvi var nodrošināt sadarbībā ar uzņēmumiem, prakšu un speciālu apmācību pasākumu veidā. Nebūtu lietderīgi ERAF līdzekļus tērēt ļoti dārgu, bet ātri novecojošu tehnoloģiju iegādei. Uzņēmumi labprāt iesaistītos apmācību procesā, ja ar prakšu nodrošināšanu saistītās izmaksas būtu iespējams kompensēt ne tikai atsevišķos projektos, bet regulāri - nodokļu vai citu atvieglojumu veidā.

Profesionālās izglītības iestāžu absolventi ļoti bieži strādā nevis tieši tajā specialitātē, kuru ieguvuši, bet ar to saistītā. Īpaši raksturīgi tas ir rūpnieciskajā ražošanā, kur nepieciešami iekārtu operatori. Tādēļ būtiski, lai radniecisko specialitāšu mācību programmas būtu salīdzināmas un pat savietojamas, ko ļaus pašreiz profesionālajā izglītībā ieviestā moduļu sistēma.

Veidojot kompetences centrus, ir ļoti būtiski radīt mūsdienīgas mācību vietas. Vienlaikus ar profesionālās kompetences centru veidošanu nepieciešams izstrādāt attīstības koncepciju un atbalsta politiku arī reģionālo „mazo” arodskolu attīstībai, kas nodrošinātu tradicionālo amatu apguvi un pamatzināšanas uzņēmējdarbībā.

Struktūrfondu investīciju ieguldījums profesionālās izglītības attīstībā: plānošanas reģionu ekspertu viedokļi

Edvīns Bartkevičs
Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs:

Rīgas plānošanas reģions ļoti aktīvi iesaistījās procesos, kas saistīti ar plānotajām pārmaiņām profesionālajā izglītībā un profesionālās izglītības iestāžu modernizēšanu ERAF aktivitātē. Jāsaka paldies uzņēmējiem un nozaru asociācijām, kas analizēja iepriekšējā perioda rezultātus, izteica savu vērtējumu un vīziju saistībā ar profesionālās izglītības iestāžu tīklu, reģionā atbalstāmajām profesijām un plānoto nozaru attīstību.

Positīvi, ka, apkopojot plānošanas reģiona un nozaru asociāciju veiktā izvērtējuma rezultātus, viedokļi par reģiona attīstības prioritātēm sakrīta, tāpēc spējām vienoties, kuras profesionālās izglītības iestādes atbalstīt ERAF finansējuma saņemšanai. Plānots, ka Rīgas plānošanas reģiona 19 profesionālo skolu un arī dienesta viesnīcu modernizācijā tiks ieguldīti vairāk nekā 25 miljoni latu. Tas ir liels ieguvums ne tikai izglītībā, bet kopumā ekonomikas *sildīšanā*, jo, uzsākot ES struktūrfondu līdzekļu apguvi, par visām projektu laikā veiktajām darbībām simtprocentīgā apmērā valstij tiek nomaksāti nodokļi, savukārt atsevišķu profesiju pārstāvjiem nodrošināts darbs.

Arī ES struktūrfondu pirmajā periodā, 2004. – 2006.gadā, daudzas profesionālās skolas iesaistījās projektos, uzlabojot materiāli tehnisko bāzi, taču tobrīd plānošanas sistēma bija neelastīga un nebija arī pietiekošas sasaistes ar nozarēm un kopējā redzējuma par nozaru attīstību. **Šobrīd, kad pirmo reizi tiek piesaistīti tik liela apmēra līdzekļi, to ieguldīšana izglītības iestādēs notiks, ņemot vērā profesionālās izglītības pieejamību, resursefektivitāti un sadarbību starp visām procesā iesaistītajām pusēm.**

Īpaši pozitīvi vērtēju plānoto kompetenču centru izveidi. Rīgas plānošanās reģionā tiks veidoti 5

šādi centri. Tajos būs nodrošināta nepieciešamā materiāli tehniskā bāze profesionālās kvalifikācijas ieguvei visās attiecīgajās nozares pamatprofesijās, un centri kalpos arī kā jaunāko tehnoloģiju apguves vieta gan jauniešiem, gan pieaugušajiem, dodot iespēju paaugstināt savu kvalifikāciju un mācīties visa mūža garumā.

Rita Strode
Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja:

Latgales reģionā, izmantojot ERAF pieejamos līdzekļus, plānots uzlabot infrastruktūru 11 profesionālās izglītības iestādēs. Situācija skolās materiāltehniskā nodrošinājuma ziņā nav iepriecinoša. Protams, katra skola cenšas lietderīgi izmantot valsts finansējumu, kā arī piesaistīt papildu finansējumu gan ar sponsoru līdzdalību, gan iesaistoties dažādos projektos, taču ar to ir daudz par maz.

Apmeklējot Igaunijas profesionālās izglītības iestādes, man bija skumji par to, kādas uz kaimiņu valsts fona izskatās mūsu skolas. Tāpēc vēl jo lielāks gandarījums, ka Latvijai būs pieejami vairāk nekā 65 miljoni latu mūsu profesionālās izglītības iestāžu modernizēšanai. **Esmu pārliecināta, ka pēc projektu īstenošanas profesionālās izglītības iestāžu darba rezultāti uzlabosies vismaz par 50%. ERAF līdzekļi pašreizējā valsts ekonomiskajā situācijā ir vienīgā iespēja, kā būtiski uzlabot skolu infrastruktūru.**

Latgales reģionam raksturīgas jomas, kas saistās ar lauksaimniecību, metālapstādi, transporta un loģistikas, dzelzceļa speciālistu sagatavošanu, protams, arī būvniecību un tūrismu. Ja domājam par cilvēkresursiem un jauniešu saglabāšanu reģionos, ir jārada viņiem iespējas iegūt kvalitatīvu izglītību, mācoties mūsdienīgās profesionālās izglītības iestādēs.

Jau iepriekšējos gados Latgales reģionā, salīdzinot, piemēram, ar Rīgu, bija augsts procents to pamatskolas beidzēju, kas izvēlējās doties uz profesionālās izglītības iestādēm. Un ne jau tāpēc, ka mūsu bērni sliktāk mācītos! Nē, iemesli ir citi. Pirmkārt, Latgales reģiona profesionālās skolas iegulda daudz darba, lai klātienē tiktos ar pamatskolu skolēniem, skaidrotu viņiem profesijas iegūšanas perspektīvas un priekšrocības. Var jau teikt, ka šobrīd daudzu jomu speciālistiem nav darba, taču mēs nevaram dzīvot ar skatu pagātnē. Ekonomika sāks atdzīvoties un negribas piedzīvot situāciju, kādā bijām pirms dažiem gadiem, kad uz Latgali bija jāaicina viesstrādnieki.

Gribu uzsvērt, ka ERAF aktivitāte sniegs lielu ieguldījumu ne tikai profesionālajā izglītībā, bet arī kopumā *sildīs* ekonomiku. Jo, kamēr notiks projektu īstenošana, ar darbu būs nodrošināti arī celtniecības un tai pakārtoto jomu speciālisti, kas Latgalei nozīmē ļoti daudz.

Indra Rassa
Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja:

Jautājumi par profesionālās izglītības iestāžu pārmaiņu procesiem, profesionālās izglītības rezultātu nozīmi reģiona attīstības kontekstā Kurzemes plānošanas reģiona uzmanības lokā ir jau sen. Plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdē tika izvirzītas tās skolas, kuras prioritāri būtu atbalstāmas ERAF aktivitātē „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai”.

Proporcija starp vispārējā izglītībā un profesionālajā izglītībā iesaistītajiem jauniešiem, profesionālajai izglītībai pagaidām nav labvēlīga, salīdzinot gan ar citām Eiropas valstīm, gan Latvijas reģioniem. Taču, **lai palielinātu topošo audzēkņu interesi izvēlēties mācīties profesionālās izglītības iestādē, ir svarīgi, lai būtu**

sakārtota gan ēku infrastruktūra, tajā skaitā kopmītnes, gan iegādāts aprīkojums, kas atbilst darba tirgus specifikai un prasībām. Ja varam teikt, ka lielākā daļa izglītības programmu ir konkurētspējīgas, tad savukārt trūkst atbilstoša līmeņa iekārtu, kuras izmantot apmācību procesā. Tas mazina uzņēmēju interesi gan sadarboties ar mācību iestādēm, gan ņemt darbā skolu beidzējus. Tieši tāpēc ES struktūrfondu līdzekļi būs nozīmīgs ieguldījums profesionālās izglītības iestāžu sakārtošanā un profesionālās izglītības prestiža paaugstināšanā.

Kurzemes plānošanas reģions profesionālās izglītības iestāžu attīstībai izvirzījis vairākas prioritātes. Viena no tām – veicināt profesionālās izglītības iestāžu specializēšanos, lai nodrošinātu augstas kvalitātes izglītības saturu un procesu, veikt izglītības iestāžu materiāltehniskās bāzes modernizāciju un mācību programmu aktualizēšanu, kas atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām. Šis mērķis tiks īstenots ar Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu, Kurzemes reģionā modernizējot 8 profesionālās izglītības iestādes.

Nikolajs Stepanovs
Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs:

ERAF pieejamie līdzekļi būs ievērojams ieguldījums Latvijas profesionālās izglītības sistēmas sakārtošanā un modernizēšanā. Ceļš līdz lēmumu pieņemšanai – kuras no reģiona profesionālajām skolām virzīt atbalsta saņemšanai, nebija viegls, jo skaidrs, ka mums gribējās atbalstīt visas skolas, tolaik – 13 Vidzemes plānošanas reģionā esošās. Taču es pilnīgi piekritu, ka nevar ilgstoši pastāvēt skola, kura var nokomplektēt tikai 50-60 procentu no nepieciešamā audzēkņu skaita, un tāpēc jāmeklē risinājumi.

Darba gaitā, kopīgi ar IZM speciālistiem vērtējot skolu piepildījumu ar audzēkņiem, materiālās bāzes lietderības koeficientu, tel-

pu izmantošanas lietderīgumu un citus aspektus, tika nolemts ERAF līdzekļu saņemšanai virzīt 9 profesionālās skolas. **Esmu pārliecināts, ka pēc projektu īstenošanas aizvien lielāks skaits jauniešu izlems par labu profesionālajai izglītībai un viņus nevajadzēs, kā tas varbūt ir šobrīd, īpaši pārliecināt par profesionālās izglītības lietderīgumu.** Jaunieši aizvien vairāk novērtēs, ka 4 gadu laikā viņi var iegūt vispārējo izglītību, labu profesiju un pēc tam, ja vēlas, arī turpināt mācīties augstskolā.

Apstiprinot konkrētā mācību gada uzņemšanas plānu profesionālās izglītības iestādēs, IZM ņem vērā tendences darba tirgū, nozaru viedokli par konkrētajā reģionā nepieciešamajām specialitātēm, bet tomēr mūsu spēkos nav ietekmēt procesus valstī. Tā nu iznāk, ka pirms dažiem gadiem, piemēram, tik pieprasītie būvnieki šobrīd vairs nav nepieciešami tādā apjomā, kā mācību iestādes tos sagatavoja. Mācību cikls ir garāks – 3-4 gadi, tāpēc laikam jādomā, kā mācību procesā veikt nepieciešamās izmaiņas, paplašinot apgūstamās jomas specializāciju, lai jaunieši iegūtu gan kvalitatīvu, gan darba tirgū pieprasītu specialitāti, kas paver plašākas darba iespējas.

Priecē, ka profesionālo skolu vadītāji uzsākuši darbu pie mācību programmu pilnveides. Varam lepoties ar mūsu reģiona skolām, kas specializējušās kādā no nozarēm un tajā turpinās attīstīties, šim mērķiem plānojot arī ERAF līdzekļus, kuri ikvienā no 9 skolām jāiegulda maksimāli lietderīgi.

Leonīds Salcevičs
Zemgales Plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs:

Zemgales plānošanas reģions sadarbībā ar iesaistītajām pusēm izstrādā reģiona ekonomikas profilu, kas atspoguļos reģiona ekonomiskās attīstības pamatu, ekonomiskās attīstības virzītājspēku perspektīvu, kā arī reģiona ekonomikas attīstībai nepieciešamos priekšnosacījumus.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta izglītības piedāvājumam, tai skaitā – profesionālajai izglītībai.

Mūsu reģions visefektīvāk var konkurēt jomās, kas saistās ar lauksamniecību, kokapstrādi, kā arī pārtikas pārstrādi, metālapstrādi, transportu un tūrismu. Pirms izlemt, kurā no skolām ieguldīt ERAF līdzekļus, tika veikta rūpīga profesionālo skolu izpēte un pieņemts lēmums Zemgales reģionā atbalstīt 6 skolas, kuras realizē izglītības programmas tieši mūsu reģionam prioritārajās jomās. Labu profesionālo izglītību iespējams apgūt, ja ir laba materiāli tehniskā bāze, šobrīd skolās tādas nav. Tieši tāpēc lielas cerības tiek liktas uz ERAF projektiem.

Manuprāt, profesionālā izglītība pamazām atgūst prestižu, to pierāda pēdējos gados notikušās izstādes „Skola” un to laikā organizētais konkurss „Jaunais profesionālis”, par kuru ir liela interese. Apsveicama bija IZM iniciatīva šā gada jūnijā Latvijas reģionos organizēt Profesiju dienas „Labāk amats rokā...”. Īpaša loma profesionālās izglītības prestiža celšanā būs jau pieminētajai ERAF aktivitātei, kuras laikā skolas tiks modernizētas, uzlabota gan to infrastruktūra, gan arī audzēkņu sadzīves apstākļi. Šogad Struktūrfondu komisijas sēdēs notika plašas diskusijas par līdzekļu piešķiršanu arī dienesta viesnīcu rekonstrukcijai, par šo nepieciešamību nācās pārliecināt pat Eiropas Komisiju. Ar reģionu un IZM aktīvu atbalstu tika panākta vienošanās un valdība akceptēja lēmumu par ERAF aktivitātē pieejamiem līdzekļiem atļaut uzlabot arī dienesta viesnīcu infrastruktūru.

Laikā, kad valsts budžeta līdzekļi ir ierobežoti, ES struktūrfondu atbalsts profesionālajai izglītībai ir neatsverams. Gribas pieminēt arī to, ka, izmantojot ESF finansējumu, profesionālo skolu audzēkņiem paralēli valsts noteiktajai ir iespēja saņemt ESF stipendiju no 20 līdz 50 latiem mēnesī. Ļoti pozitīvi vērtējama ESF aktivitāte „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai”.

Ir nepieciešamība attīstīt un pilnveidot karjeras atbalsta sistēmu

Aleksandra Joma
VIAA Informācijas
un karjeras atbalsta
departamenta
direktore:

**Strauji maino-
ties sociāleko-
niskajiem apstākļiem, valstī ir
nepieciešamība attīstīt un pilnvei-
dot karjeras attīstības atbalsta
sistēmu, kuras pamatuzdevums
ir palīdzēt visu vecumu cilvēkiem
dažādos viņu dzīves posmos izvēlē-
ties izglītības, apmācības vai no-
darbinātības veidu un vietu, palīdzēt
apgūt prasmes vadīt savu karjeru
mūža ilgumā.**

ES stratēģijā *Eiropa 2020* pausts aicinājums uzlabot profesionālās izglītības un apmācības (PIA) pievilcīgumu, mūžizglītības un darba pieredzes gaitā iegūto kompetenču vērtību indivīda personības un nodarbinātības spēju pilnveidei. PIA lomai ir jābūt divējādaī – tai jāpalīdz risināt Eiropas pašreizējās un nākotnes vajadzības pēc prasmēm, vienlaikus mazinot sociālās sekas un atvieglot krīzes pārvarēšanu.

Prognozes par nākotnē vajadzīgajām prasmēm liecina, ka līdz 2020. gadam palielināsies pieprasījums pēc vidēja un augsta līmeņa kvalifikācijas speciālistiem. Savukārt sākotnējai profesionālajai izglītībai un apmācībai (SPIA) ir jāsniedz jauniem audzēkņiem tādas prasmes, kas ir tiešā saistībā ar mainīgo darba tirgu, piemēram, e-prasmes un augsti attīstītas pamatprasmes, digitālo līdzekļu un plašsaziņas līdzekļu lietošanas, kā arī karjeras vadības prasmes. Tā kā pārmaiņas karjerā un profesijā pusmūža vecumā ieviesīs izmaiņas tradicionālajā mūža secībā “mācības-darbs-pensionēšanās”, pieaugušajiem jābūt iespējai atjaunināt savas prasmes un kompetences, izmantojot profesionālo tālākizglītību un apmācību (PTIA).

Mūsdienās būtiski pieaug karjeras vadības prasmju apguves nozīme cilvēka dzīvē. Mūžizglītības iespējas gan sākotnējā, gan tālākizglītības PIA ir jāpapildina ar informācijas, padomu un konsultāciju jeb karjeras attīstības atbalsta pakalpojumiem,

lai atvieglinātu pāreju no mācībām uz darba dzīvi, un otrādi, kā arī pāreju no vienas darbavietas uz citu. Tāpēc karjeras atbalsta sniedzējiem vispārējās un profesionālās izglītības sistēmās ir jāstrādā ciešā sadarbībā ar karjeras atbalsta pakalpojumu sniedzējiem valsts nodarbinātības dienestos. Gan jauniešiem, gan pieaugušajiem jānodrošina iespējas sekmīgi īstenot pārmaiņas, attīstot karjeras vadības prasmes.

Ja karjeras atbalstam ir būtiska nozīme, lai valsts iedzīvotāji veiksmīgi veidotu savu mācību un profesionālās dzīves ceļu, tad politikas veidotāju uzdevums ir plānot un nodrošināt pasākumus, lai vajadzīgā informācija, padomi, individuālo karjeras konsultāciju pakalpojumi ir pieejami ikvienam iedzīvotājam un ir atbilstoši to individuālajām vajadzībām, vēlmēm un spējām. Jānodrošina informatīvais un metodiskais atbalsts pakalpojumu īstenošanai un jāveido uzraudzības un kontroles sistēma, kas ļautu pārlicināties par sniegto karjeras pakalpojumu kvalitāti.

Iniciatīvas karjeras atbalsta pakalpojumu attīstībai un pilnveidei izglītības sektorā:

• **Karjeras vadības kompetenču apguves nodrošināšana jauniešiem:** skolās jāīsteno tādi karjeras izglītības pasākumi, kas: (a) rosina un māca bērnus un jauniešus iepazīt pašam sevi (savas intereses un spējas), (b) palīdz veidot priekšstatus par ekonomisko situāciju valstī un attiecīgi apzināt nodarbinātības iespējas, (c) nodrošina informāciju par nepieciešamo izglītību, lai kļūtu nodarbināts, (d) māca un attīsta karjeras plānošanas un lēmuma pieņemšanas prasmes, (e) māca mācīties.

• **Karjeras izglītības pasākumu (programmas) īstenošana izglītības iestādēs:**

- panākt, lai skolas izstrādā karjeras izglītības programmu, kurā paredzētas aktivitātes, kas veidotu sistēmisku un skolēnu vecumam atbilstošu secīgu karjeras atbalstu;
- izglītības iestādēm izvirzīt stingrākas prasības karjeras izglītības īstenošanā, izstrādājot un ieviešot sniegto pakalpojumu standarta prasības;

– nodrošināt atbilstošu papildizglītību skolās strādājošajiem pedagogiskajiem darbiniekiem, kā arī pilnveidot jauno pedagogu studiju programmas, iekļaujot tajās obligāto karjeras izglītības īstenošanas metodikas moduli;

– veicināt vecāku un sociālo partneru līdzdalību, lai palīdzētu jauniešiem gūt vairāk praktiskas un karjeras izvēlē noderīgas informācijas.

• **Individuālo karjeras konsultāciju pieejamības nodrošināšana** (pašreiz nav pieejamas individuālās karjeras konsultācijas jauniešiem ne izglītības sektorā, ne nodarbinātības sektorā, izņemot tos, kuri ir bezdarbnieki):

– paplašināt pieeju karjeras atbalsta pakalpojumiem visām iedzīvotāju grupām (jauniešiem, strādājošajiem pieaugušajiem, bezdarbniekiem, cilvēkiem ar speciālām vajadzībām, sociālā riska grupām, u.c.), tai skaitā attīstot e-pakalpojumus;

– nodrošināt karjeras konsultanta pieejamību skolās;

– veidot jauniešu karjeras konsultāciju centrus novados;

• Karjeras attīstības atbalsta sistēmas stiprināšanas pasākumi:

– izveidot klientu vajadzību apzināšanas un pakalpojumu kvalitātes uzraudzības mehānismu visās karjeras atbalsta pakalpojumus sniedzējās institūcijās;

– rast līdzekļus, lai pilnveidotu pētījumus par darba tirgus attīstības tendencēm un par visnoderīgākajām nodarbināto kompetencēm tajā;

– stiprināt centralizēto informācijas un metodiskā atbalsta institūciju kapacitāti, nodrošināt dažādo karjeras atbalsta sistēmā iesaistīto institūciju koordināciju un labāku sadarbību visa veida resursu izmantošanā valsts, reģiona un vietējā līmenī;

• veicināt spēcīgu karjeras atbalsta speciālistu profesionālās asociācijas izveidi;

• dažādot karjeras atbalsta speciālistu izglītošanas programmu veidus - specializāciju atbilstoši sniegto pakalpojumu veidam un atšķirīgajām mērķa grupām (pašlaik augstskolās tiek piedāvāta tikai karjeras konsultantu profesionālā maģistra studiju programma bez specializācijas).